

اقتصادیات ماسریا ملاتر تاریخ ساز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گاهنامه زن و خانواده

سال اول ، شماره دوم، اسفندماه ۱۳۹۹
رشد زن در پرتو تعادل حقوق و مسئولیت ها
(اقتصادی)

صاحب امتیاز: بسیج دانشجویی دانشکده علوم قرآنی مشهد مقدس
مدیرمسئول: سجاد صاحب الزمانی
سر دبیر: سیده فاطمه ساری زاده
استاد مشاور: خانم دکتر بی بی حکیمه حسینی
طراحی و صفحه آرایی: سفیر

هیئت تحریریه: حجت الاسلام مهدی صارمی، مهسا منوچهری
نسیم قاضی، کبری خانی، سید جواد عطار حسینی
نویسندگان: سیده فاطمه ساری زاده، فاطمه امه طلب، گلناز صابری
علی پردل، امیر محمد زالانه، سجاد صاحب الزمانی

فهرست

- ۱ یادداشت سردبیر (با یک بله همه چیز تغییر نمی کند...)
- ۲ استقلال مالی یا نفقه!
- ۳ حقوق پشمکی (تناسب تمکین با نفقه؛ ظلم یا عدالت؟!)
- ۵ ذره بین سینما (تحلیل و نقد فیلم مَلی و راه های نرفته اش!)
- ۷ چالش روز (ممنوع الخروج هستید خانم!)
- ۸ ای دختر یا همسر یا مادر تاریخ ساز! (گفت و گویی متفاوت با استاد حسینی)
- ۱۱ سخن پایانی (نیمه گمشده نفقه)

راه های ارتباطی

آدرس کانال ایتا: @re_alhadid

رایانامه نشریه زن و خانواده حسنا

hosnapublication99@chmail.ir

یادداشت سردبیر

خانواده در جامعه اسلامی همانند یک کشور خودمختار و به صورت اِدها کراسی اداره می شود؛ حال چه مدل اداره کردنی برای این کشور، عقلانی است؟ مدیریت زن و مرد با هم؟ اگر اینطور باشد، در زمان اختلاف نظر و سلیقه شان که هیچ کدام کوتاه نیامدند، چه باید کرد؟ مسلماً یک نفر باید باشد که بعد از مشورت این دو نفر، حرف آخر را بزند. اسلام مدیریت کلان و بیرونی خانواده را بر عهده ی مرد و مدیریت جزئیات درونی را بر عهده ی زن گذاشته است. حال آیا مدیریت همه ی شئون زن باید با مرد باشد؟ مسلماً خیر! مباد عقیده داشته باشیم که مرد در شئون فردی همسرش هم حق تصرف دارد!

درست است که اسلام مدیریت شئون خانوادگی زن را بر عهده ی مرد گذاشته است، اما همین اسلام که کاملاً بر اساس فطرت و عقلانیت، قانون زندگی را وضع کرده است، ظلم شوهر به همسر در نادیده گرفتن حقوق فردیش را به شدت محکوم کرده است؛ ریشه این نادیده گرفتن حقوق می تواند به برداشت اشتباه از حق مدیریت مرد برگردد؛ در واقع، ولایت مرد بر زنش در شئون خانوادگی زن است نه در جنبه های فردی که زن دارای استقلال در تصمیم گیری برای رشد خود است.

فراموش نکنیم زن متاهل یک شخصیت مستقل فردی هم دارد و به عنوان انسانی که در داشتن حقوق همانند مرد است، باید برای رشد فردیش هم برنامه ریزی کند؛ این ظلم است که مرد بخواهد در حقوق همسرش تصرف کند، مگر با اذن خود زن. روی سخن ما با زنان و مردانی است که فکر می کنند اگر دختری با گفتن «بله» همسر مردی شد، شوهرش مالک همه ی فکر و جسم زن می شود و باید برای او تصمیم بگیرد؛ خیر! اینگونه نیست! اسلام برای زن علاوه بر تکالیف زندگی متاهلی، حقوقی هم در نظر گرفته و از جمله آن ها، حقوق اقتصادی زن است؛ در این شماره از حسنا، می خواهیم درباره ی ارتباط مدیریت مرد با حقوق همسرش، مخصوصاً حقوق اقتصادی، که در کنار تکالیفش در نظر گرفته شده، با شما گفت و گو کنیم.

سیده فاطمه ساری زاده

استقلال مالی یا نفقه؟

در نظام اسلامی تامین هزینه‌های جاری زندگی مشترک بر عهده مرد گذاشته شده است؛ حتی اگر زن درآمد بالا داشته باشد. اما گاهی مردان و زنانی، از این حکم در عمل ناراضی هستند و شاغل بودن زن برای تأمین هزینه‌های زندگی را از امور ضروری می‌دانند مثلاً در بعضی خانواده‌ها، پسران برای ازدواجشان، دختری را انتخاب می‌کنند که شاغل باشد و یا دختران هم ازدواجشان را به عقب می‌اندازند تا شاغل شوند و به قولی دستشان در جیب خودشان باشد تا استقلال مالی پیدا کنند و بعد از آن وارد زندگی مشترک بشوند.

براستی چرا خداوند در تضاد با این عقیده، قانون گذاشته است؟!

پاسخ به این سوال را باید در هدف ازدواج پیدا کرد، قرآن کریم در آیه ۲۱ سوره مبارکه روم، هدف از ازدواج زن و مرد را به آرامش رسیدنشان بیان می‌کند؛ حال معنای این آرامش چیست؟ روانشناسان تأمین نیازهای زن و شوهر در ابعاد مختلف توسط هم‌دیگر را که احساس امنیت می‌آفریند، عامل اصلی به آرامش رسیدن آن‌ها می‌دانند.

حال می‌دانیم که نوعاً یکی از مهم‌ترین نیازهای زنان، حس نیاز به داشتن تکیه‌گاه و حامی در زندگی است و از آن طرف، نوعاً یکی از مهم‌ترین نیازهای مردان، حس به اقتدار رسیدن و مدیریت است که این دو نیاز باید در زندگی مشترک توسط طرف مقابل پاسخ داده شود تا به آرامش در این نیازها برسند؛ یکی از مهمترین نمادهای پاسخ به این دو نیاز، این است که مرد با دادن نفقه به همسرش، زمام اقتصاد و مدیریت مالی خانواده را بر عهده بگیرد. این کار هم حس اقتدار خودش را بالا می‌برد و تأمین می‌کند و هم حس نیاز همسرش به داشتن تکیه‌گاه و حامی را تأمین می‌کند و زن این احساس را پیدا می‌کند که مرد زندگی‌اش، مسئولیت‌پذیر و حامی او است.

در نتیجه آرامش دو سویه که حاصل تأمین نیاز روحی زن و مرد با پرداخت نفقه توسط مرد است، به وجود می‌آید. از همین دید می‌توان به این نکته هم پی برد که چرا زن اگر شاغل هم باشد، باز هم اسلام تأمین مالی خانواده را بر عهده اش نگذاشته است.

بنابراین، عدم استقلال مالی زن در هزینه‌های جاری زندگی مشترک، قانونی است که خداوند برای پاسخگویی مرد و زن به نیاز دو سویه همدیگر گذاشته است.^۱ البته همانطور که بیان شد، این عدم استقلال مالی زن فقط مربوط به هزینه‌های جاری زندگی مشترک یعنی نفقه است و زن اگر شاغل باشد دارای استقلال در تصمیم‌گیری برای خرج کردن درآمد خود، خارج از شئون خانواده است^۲ و مرد نباید حس مالکیت و حاکمیت نسبت به جنبه‌های فردی زندگی زن پیدا کند؛ به این معنا که اگر زن استعداد و علاقه‌ای دارد که به وظایف همسررداری و فرزند داریش آسیب نمی‌زند^۳ و از طرفی دارای مفسده هم نیست، درست نیست که مرد جلوی شکوفایی استعداد همسرش را بگیرد؛^۴ حال اینکه چه شغلی برای زن دارای مفسده است و همچنین با وظایف الهی همسررداری و فرزند داریش در تزامن می‌باشد، بستگی به شرایط خاص آن شغل، شرایط و روحیات خود زن و خانواده‌اش دارد که باید به صورت موردی بررسی شود.

سیده فاطمه ساری‌زاده

۱. اینکه مرد و همسرش چقدر تلاش می‌کند برای تأمین این نیاز، بحث دیگری است که موضوع این متن نیست.

۲. اگر زن خودش خواست درآمدش را در شئون خانواده خرج کند، درست آن است که با مدیریت مرد صورت بگیرد.

۳. انجام کارهای منزل، به این دلیل که جزء وظایف زن نیست، جزء این شروط قرار نمی‌گیرد. این دو شرط برای شغل مرد هم در نظر گرفته می‌شود.

۴. برای آگاهی بیشتر از اهمیت این موضوع، به سخنرانی رهبر معظم انقلاب در تاریخ ۱۳۷۶/۰۷/۳۰ به [آدرس](#) مراجعه کنید.

حقوقه پیشمکه

تناسب تمکین با نفقه؛ ظلم یا عدالت؟!

فاطمه امه طلب

هنوز زمان زیادی از شروع کرسی آزاداندیشی نگذشته بود؛ اما جذابیت صحبت‌ها پیوسته بیشتر می‌شد و من که مجری بودم، فقط داشتم گوش می‌دادم!

خانمی که انتهای سالن ایستاده بود، بدون انتظار برای رسیدن میکروفون، با صدای بلند به صحبت‌ها انتقاد کرد:

لابد می‌خواهید به عنوان مثالی برای تناسب حق با تکلیف زن، وظیفه‌ی تمکین و حق نفقه را مطرح کنید؛ مرد باید نفقه را بپردازد و زن هم تمکین و از شوهرش اطاعت کند؛ خب پس تفاوت زن با یک کالا چیست؟ کجاست آن جایگاه ویژه‌ای که در موردش صحبت می‌کنید؟!

خانمی که با کودکش به کرسی آمده بود، رویش را به طرف او برگرداند و گفت:

اگر اجازه بدهید، من پاسخ دهم؛ خوب شد که بحث تناسب نفقه با تمکین را مطرح کردید. شما که تصور می‌کنید زن کالا است، دقت دارید که بر خلاف نفقه، رابطه زناشویی شرعی دو طرفه است^۱؛ یعنی زن هم حقوقی مثل قسم و مضاجعه و مواقعه دارد. البته این را بگویم که قرار نیست ما در خانواده با خط کشی قانون رفتار کنیم؛ بلکه در خانواده‌ی متعالی هم زن و هم مرد باید نگاه فراحقوقی داشته باشند و برای به آرامش رسیدن هم دیگر، تلاش کنند؛ اما به هر حال چون لازم هست مرجعی برای زمان اختلاف‌های اساسی باشه، خداوند برای خانواده قانون تعیین کرده.

در واقع اسلام خانواده را همانند یک کشور خودمختار می‌داند که برای رسیدن به هدف اصلی آرامش در ازدواج، نیاز به تقسیم وظیفه با توجه به نوع خلقت هرکس دارد و از آن طرف، به هر کس که تکالیفی داده شده، حقوقی هم داده شده؛ پس چون به طور طبیعی، تحمل زحمت بارداری و زایمان و عوارض آن بر عهده‌ی زن است، خداوند نفقه را حقش قرارداده تا از زحمت و تلاش مجدد برای تأمین هزینه‌ی زندگی معاف باشد که با خیالی آسوده و به دور از اضطراب و خستگی مفرط و پیری زودرس، بتواند قلب پهنه‌ای برای آرامش این کشور خودمختار باشد. در حقیقت فقط بحث عدالت و تناسب حقوق با تکالیف است، نه بحث دیگری!

بلافاصله بعد از این صحبت، خانم دیگری به توضیح این دانشجوی مادر انتقاد کرد و گفت: دلتان خوش است خانم! با این اوضاع اقتصادی، مرد به تنهایی مگر می‌تواند خرج همه چیز را بدهد؟! خیلی از زن‌ها هم پابه‌پای شوهرشان دارند می‌دوند و نفقه‌ای هم عملاً در کار نیست!

۱. همه‌ی انواع روابط زناشویی، شرعی نیست؛ بر روی [آدرس](#) بزنید.

او هم در پاسخ گفت: من هم قبول دارم که شرایط اقتصادی بد است، اما مباحث را با هم خلط نکنیم؛ بحث ما این نیست که اکنون در جامعه چه چیزهایی وجود دارد، بحث ما این است که نظر اسلام در مورد حقوق زن چیست، و می‌خواهیم اهمیت دادن اسلام به زنان را روشن کنیم، وگرنه چه بسیاری از قسمت‌های جامعه که متأسفانه اسلامی نیست و این هم مضاف بر همه‌ی آن‌هاست. اگر اینک اوضاع اقتصادی به این شکل است، ضعف از خیلی جاهای دیگر نشأت می‌گیرد؛ از حرص زدن‌ها، دزدی کردن‌ها و... البته گاهی هم زن به دلیل زیاده‌طلبی به دنبال کار می‌رود؛ یعنی درآمد شوهرش نیازهای متعارف او مثل مسکن، لباس، غذا، اثاث خانه و خادم^۱ را آبرومندانه و در سطح عرف جامعه تأمین می‌کرد،^۲ ولی وقتی خود زن، دنبال مقایسه‌ی زندگیش با دیگران و حرص خوردن‌ها می‌رود، کسی مجبورش نکرده، خودش این سختی کار کردن را به جان خریده!

با این همه، هنگامی که زن هم کار می‌کند، باز هم نفقه بر عهده‌ی مرد می‌ماند و زن موظف نیست حتی ذره‌ای از مال خودش را خرج زندگی کند،^۳ حتی زن می‌تواند در برابر شیردادن به فرزند خود از همسرش پول بگیرد؛ زیرا تأمین غذای فرزند هم بر عهده‌ی پدر است. تنها حالتی که نفقه از روی دوش مرد برداشته می‌شود، این است که به هیچ شکلی، توانایی پرداخت نفقه نداشته باشد. یک نکته‌ی دیگر که شاید خوب باشد به آن اشاره کنم، این است که نفقه یک تعهد هست؛ اگر انجام نشود، از نظر قانونی امکان اقدام و احقاق حق زن وجود دارد. اکنون با وجود این همه تکلیفی که در همین یک مورد بر عهده‌ی مرد است، آیا هنوز فکر می‌کنید حقوقی که دارد، برای او زیادی، و آن حقوق، ظلم به زن است؟ سکوتی در جلسه حاکم شد که خیلی طول نکشید و با صدای اعتراض دیگری، شکست...

۱. در صورتی که زن به داشتن خادم، عادت کرده باشد یا به علت بیماری یا نقصان، نیاز داشته باشد.

۲. البته توصیه شده است مرد در صورت توانایی، برای رفاه و توسعه بیشتر خانواده اش تلاش کند.

۳. اما اگر در هزینه‌های زندگی، همسرش را یاری دهد، کار نیکویی انجام داده است و خداوند برایش ثواب در نظر می‌گیرد.

تحلیل و نقد فیلم ملی و راه‌های نرفته‌اش!

امیرمحمد زالانه
سجاد صاحب‌الزمانی

فیلم «ملی و راه‌های نرفته‌اش» به نویسندگی و کارگردانی «تهمینه میلانی» فیلمی است که می‌تواند ۴ نوع نتیجه به ۴ نوع مخاطب نشان دهد:

۱: مخاطب اول از این فیلم به این نتیجه می‌رسد که از ابتدا، مسیر اشتباه فیلم را در زندگیش ورود و هر چه باعث تلخ شدن زندگی و ایجاد کدورت می‌شود، کنار بگذارد؛ چه این مخاطب، فرزندان باشند و چه پدر و مادر.

۲: مخاطب دوم به این نتیجه می‌رسد که با وجود غیرت در جنس مردان، از ازدواج منصرف شود؛ چرا که در ازدواج آرامشی نیست و با بدبختی همراه است و اگر زن گذشت کند، مرد جسورانه‌تر به کار خود ادامه می‌دهد.

ماجرای فیلم از آن جایی آغاز می‌شود که شخصیت سیامک با بازیگر ترکی، بالی‌خان، مقایسه می‌شود و ملیحه با وجود امتحان کردن سیامک قبل از ازدواج و پی‌بردن به شکاکیت او، باز هم اسیر ظاهر می‌شود و جواب مثبت می‌دهد. پس از ازدواج و در شب اول عروسی مشکلات ملیحه شروع شده و ماجرا به جاهایی ختم می‌شود که نباید بشود...

● قانون از ملی حمایت نمی‌کرد؟!

اینکه قانون حمایتی از زن در خصوص ضرب و شتم شوهرش نمی‌کند و راه حل، سوختن و ساختن و کوتاه آمدن است، ادعایی بیش در فیلم نیست؛ مجازات آن از ضربه شلاق^۱ تا پرداخت دیه و^۲ تا ۵ سال حبس^۳ و ایجاد حق طلاق^۴ برای زن است. ملی از این راه‌ها هم استفاده نکرد.

● محیط یا تصمیم خودش؟!

در یک سکانس فیلم، ملیحه معتقد است خانواده‌اش آن قدر اعتماد به نفسش را کوبیدند که فکر می‌کرد اگر کسی خواستگاریش بیاید، چه تاج بزرگی به سرش زده است.

اینکه محیط، اعم از خانواده و جامعه، مقصر نهایی رفتار است، با قدرت اراده و اختیار انسان سازگاری ندارد؛ البته در اثر گذاری آن‌ها شکی نیست، اما چطور یک آمریکایی یا چینی به رغم قرارگرفتن تحت تعلیمات خانوادگی و محیطی فاسد، مسلمان می‌شود و خود را نجات می‌دهد؟^۴

هر چند در رفتار شخصیت‌های ملی و سیا، محیط بسیار تاثیر گذاشتند، اما ملیحه می‌توانست با وجود سخت‌گیری‌های خانواده‌اش، با مشاوره گرفتن، در دام تصمیم و رفتار اشتباه نیفتد و سیامک هم می‌توانست تاثیر رفتار پدرش در خود را به حداقل برساند؛ بنابراین شرایط خانواده و جامعه هر قدر هم سخت باشد، انسان نمی‌تواند اشتباه خود را به گردن دیگران بیندازد. گرچه در دادگاه عدل الهی همه چیز محاسبه می‌شود و بقیه نیز به دلیل تاثیر منفی در رفتار فرد، هم در این دنیا و هم در آخرت بازخواست خواهند شد. ملی از راه مشاوره برای حل مسائلش و مقاومت در برابر تاثیر منفی محیط هم استفاده نکرد.

ادامه دارد ...

۳: مخاطب سوم به این نتیجه می‌رسد که قانونی برای حل مشکلات و حمایت از زنان در عمل وجود ندارد و زنان باید بسوزند و بسازند و تحت هر شرایطی به خانه برگردند.

۴: مخاطب چهارم به این نتیجه می‌رسد که انجام هر عملی که موجب تلخی زندگیش شده، به دلیل تأثیرات محیط است که همه جانبه او را احاطه کرده‌اند و هیچ اراده و اختیاری از خود ندارد؛ یعنی به نوعی برای رفتارهای اشتباه خود، دست به توجیه می‌زند. (ظلم‌های سیامک به همسرش به خاطر تربیت خانوادگی و دلیل ملیحه برای ازدواج کردن با سیامک باز هم به خاطر رفتار خانواده)

وام‌های زفته ملی!

● خشت اول را چون نهد معمار کج، تا ثریا می‌رود دیوار کج!

پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «هرگاه خواستگاری آمد که «دین و اخلاقش» شما را راضی کرد، به او جواب مثبت دهید که اگر این کار را نکنید، فتنه و فساد بزرگ در زمین پدید می‌آید.»^۱ البته اخلاق، تنها خوش رفتاری و لبخند بر لب نیست؛ ملیحه و خانواده‌اش باید ویژگی‌هایی مانند صداقت و امانت‌داری و وفای به عهد سیامک را هم می‌سنجیدند. در دینمان برای جلوگیری از ظلم به زن، آمده است که «دخترت را به مردی باتقوا شوهر ده؛ زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد گرامی‌اش می‌دارد و اگر دوستش نداشته باشد، به وی ستم نمی‌کند.»^۲

در آیه ۲۱ سوره مبارکه روم نیز به ایجاد مودت و آرامش در ازدواج اشاره شده است؛ شرطش آن است که قبل از ازدواج باید اول در انتخاب دقت کرد و بعد از ازدواج نیز خودمان این آرامش داده شده را از بین نبریم، که ملی هیچ کدام از این راه‌ها را نرفت.

۱. الکافی، ج ۵، ص ۳۴۷.

۲. بیانی از امام حسن(ع) در کتاب میزان الحکمه، حدیث ۸۰۳۶.

۱. ماده ۵۶۷ قانون مجازات اسلامی.

۲. ماده ۶۱۴ قانون مجازات اسلامی.

۳. ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی.

۴. برای نمونه به ماجرای رشد یوسف پیامبر در دامان کفر و شرک در سوره مبارکه

یوسف و تفاسیر آن و همچنین کتاب «من ادواردو نیستم» مراجعه کنید.

واقعا که چقدر بـوـوـوق بوده شوهرش، حتما زنه می‌خواسته بره و برنگرده، حتما زنه یه کاری کرده که ممنوع الخروجش کردند، ای بوق بوق بوق، زمونه ی بـوـوـوقـی شده، ...

صحبت‌های شبیه به این بووووق‌ها، حرف‌هایی که بعد از ممنوع الخروجی خانوم سمیرا زرگری، سرمربی تیم ملی اسکی بانوان ایران، بعضی‌هامون ملق زده بودیم تو زندگی شخصیشون که ببینیم چه اتفاقی افتاده، چه اتفاقی قراره بیفته یا اینکه چه اتفاقی هنوز که هنوزه نیفتاده!

یا ایها الایمان (!) قرآن میگه تو زندگی هم تجسس نکنیم؛ چرا جوری قیمه‌ها رو می‌ریزیم تو ماست‌ها که دیگه نمی‌تونیم فرق قیمه و ماست رو تشخیص بدیم؟! نظریه پردازی نکنیم وقتی متخصص نیستیم! وقتی تصادف میشه، بذاریم افسر بیاد، دور ماشین تصادفی و مجروح رو خلوت کنیم، چه خبرمونه؟ بذاریم افسر برسه که پراید مقصره یا پژو؛ فقط در حضور افسر معلوم میشه... تا کی می‌خوایم زندگی شخصی مردم رو بیاریم جلو چشممون؟! بابا، لاتجسس!

اما جنبه ی اجتماعی قضیه که به همه مربوطه؛ پس دخالت می‌کنیم!

این جا باید ببینیم قانون چطوری به حل مسئله پرداخته، آقایان و خانوم‌های مجتهد و قانون‌گذار! دقت دارید که فقه شیعه، فقهی پویاست و قانون در مرحله تصویب و اجرا باید انعطاف پذیر باشه؟

پس اگه در جایگاهی هستید که دستتون می‌رسه، کاری کنید قبل از اون که دل مردم و آبروی ملی خش‌دار بشه و چشم‌ها از دیدن دلخوشی‌ها محروم بشه. یه کاری کنید به جای اینکه قهرمان ملی، (اگه آقا باشه) دغدغه دادن مهریه و (اگه خانوم باشه) دغدغه گرفتن اذن خروج از کشور رو داشته باشه، دغدغه افتخار آفرینی باشه؛ نه اضطراب سوءاستفاده‌های زمان طلاق! چرا قانون و فقه اجتماعی نباید بر قانون و فقه فردی بچربه؟ نکنه کاری کنیم که قانون دست مایه ی سوءاستفاده بشه... اهرم فشار بشه...!

شما آقا و خانوم! اگر پای آبروی کشور و افتخارات ملی و میهنی در میونه، بگذرید از دعوای دو نفره‌تون! تا شیرینی شادی مردم انگیزه‌ای بشه برای ادامه زندگی؛ از هردستی بدیم، از همون دست پس می‌گیریم. پس شاد کنیم تا شاد بشیم، ببخشیم و کوتاه بیایم تا کوتاه بیاند و بنویسیم شاید برای ماهم اتفاق بیفتد!

۱. برای مطالعه بیشتر به این [سایت](#) مراجعه کنید.

در آخر هم، مجردها دقت کنید! انتخاب‌هاتون، سعادت و خوشبختی به ارمغان میاره، هم‌کفوتون رو انتخاب کنید، یکی رو انتخاب کنید که دغدغه‌هاتون باهاش مشترک باشه؛ فردا خواستید کاری کنید تشویقتون کنه... همون طور که می‌گیم پشت هر مرد موفق، یه خانوم موفقه، حتما باید پشت زن موفق، مرد از خود گذشته‌ای باشه...

اما به هر حال، خانوم محترم شروط ضمن عقد رو جدی بگیر، پهلوان و قهرمان و کدبانو، تا این طوری جلوی حواشی و ادعاهای احتمالی رو گرفته باشی، تا همسرت شرایطت رو بهتر درک کنه. دیدیم چه راحت، اصلا نیاز به بوق و گُرنا نبود؟ آقایون، خانوم‌ها دور تصادفی رو خلوت کنید.

علی پردل

دختر یا مادر یا همسر تاریخ ساز! گفت و گویر متفاوت با استاد حسینز

نشریه حسنا: در خدمت یکی از بانوان موفق و فعال دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم هستیم؛ ازشون می‌خواهیم خودشون رو واسمون معرفی کنند؟

– بی بی حکیمه حسینی هستم فرزند دوم سید حسین (😊)

دکتری علوم قرآن و حدیث

نشریه حسنا: از چه سالی وارد دانشکده علوم قرآنی مشهد شدید و لطفا سمت و فعالیت‌های علمی تون رو بفرمایید؟

– از سال ۸۵ تا ۸۷ به عنوان دانشجوی کارشناسی ارشد در دانشکده علوم قرآنی قم مشغول تحصیل بودم و سال ۸۹ به عنوان عضو هیئت علمی به دانشکده مشهد برگشتم.

حدود دو سال غیر از عضویت هیئت علمی، مدیر پژوهش بودم و به مدت یک سال استاد راهنمای انجمن علمی دانشجویان و اکنون ۵ سال است که مدیر گروه دانشکده هستم.

سایر فعالیت‌های علمی هم که البته از شدت کثرت قابل بیان نیست (😊) تدریس دروس کارشناسی و ارشد، داوری پایان‌نامه‌ها، تعدادی مقاله همایشی، ترویجی و پژوهشی همراه دانشجویان عزیز، عضویت در هیئت تحریریه مجله دانشکده و چند مورد هم برگزاری کارگاه گفتگوی علمی و فرهنگی...

نشریه حسنا: چرا رشته علوم قرآن و حدیث؟! با توجه به اینکه در رشته مامایی تحصیل کردید و با وجود علاقمندی بیشتر افراد برای تحصیل در این رشته، راهی که انتخاب کردید کمی عجیب به نظر میرسه...

– رشته مامایی شریک شدن با دست خلقت پروردگار است در تکوین جسم انسان‌ها؛ رشته علوم قرآنی شریک شدن با همان دست با عظمت است اما در تکوین روح و اندیشه انسان‌ها. آیا هنوز هم عجیب است؟

نشریه حسنا: درسته، خیلی هم عالی. چه سالی ازدواج کردید؟ از چه زمانی به فکر ازدواج کردن بودید؟ قبل از ازدواج، به هدف‌تون و ابعاد مختلف زندگی مشترک فکر کرده بودید؟

– سال ۸۴. بر اساس داده‌های روانشناسی هر فرد از سن نوجوانی، آغاز به اندیشه‌های اولیه در خصوص ازدواج می‌کند و رفته رفته این فکرها پررنگ‌تر و سازمان یافته‌تر می‌شوند؛ پس طبیعی است که من هم تصورات و چارچوب‌هایی از زندگی آینده داشته‌ام. (در سن ۲۱ سالگی)

نشریه حسنا: شنیدم شما حافظ کل قرآن کریم هم هستید... توضیحی در خصوص اینکه از کی حفظ شروع کردید و علاقمند به حفظ شدید می‌فرمایید لطفا؟

خب، توفیق الهی نصیبم شد و به طور اتفاقی تبلیغات جامعه القرآن را همراه خواهر کوچکترم دیدیم. سال ۱۳۸۳ - ۱۳۸۲ در طرح یکساله شرکت کردیم. البته زمانی که دبیرستان بودم تا صد آیه اول سوره بقره حفظ کرده بودم و علاقمند به این فضا بودم.

نشریه حسنا: اگر مانعی نداره ممنون میشم بفرمایید چند فرزند دارید.

خیر مانعی ندارد، البته موجب خجالت است کم توفیقی بنده! تاکنون فقط سه فرزند.

نشریه حسنا: در زمان دانشجویی تون مادر بودید؟

در مقطع دکتری که سال ۸۷ شروع شد فرزند اولم متولد ۸۸ بود و برادرش در سال ۹۰ به ما هدیه شد، سال ۹۲ با دفاع از رساله، دانشجویی ام به پایان رسید. سخت اما شیرین و پر خاطره با کمک‌های بی‌نهایت خداوند.

نشریه حسنا: بوده زمانی که بین فعالیت اجتماعی و همسر داری و فرزند داری تون تداخل پیش بیاد؟

خیلی موارد پیش اومده 😊)

همین چند وقت پیش، دخترم رو برده بودم مدرسه و قرار بود ساعت ۲ برم دنبالش. دانشکده جلسه بود و تا حدود ۳ طول کشید. بین صحبت‌های رسمی جلسه هم جایی برای خروج و هماهنگ کردن من نبود.

وقتی رسیدم ۳ و نیم بود.

بارها شده یکی از بچه‌ها سرماخوردگی و تب داشته اما به ناچار، صبح به پرستار سپردم و به دانشکده اومدم که از تلخ‌ترین جدایی‌هام از بچه‌ها بوده.

نشریه حسنا: به نظرتون کارکردن زن‌ها در بیرون و منتصب شدن اون‌ها به پست‌های مدیریتی، ضرری به وظایف دیگر مثل مادر بودن و همسر بودن نمی‌رسونه یا راحت‌تر بگم یک زن مثل مردها می‌تونه از پس مدیریت بریاد؟

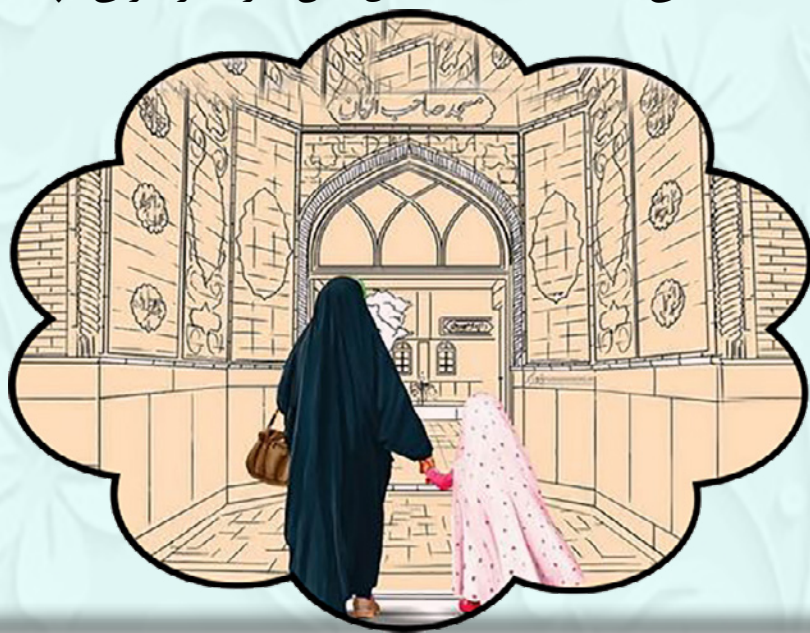
این امر به چند عامل بستگی دارد. قطعاً اولویت با وظایف وجودی ما زن‌هاست؛ البته با شکوه‌ترین وظیفه و قابلیت وجودی زن همان مدیریت است... مدیریت رشد جسمی، فکری و روحی خانواده، مدیریت احساس و آرامش در کل فضاهای انسانی. اما اگر چند عامل مثل حمایت همسر، زمینه‌های مثبت خانوادگی و علاقه و تناسب زن با جایگاه شغلی همراهی کنند، می‌شود بر تضاد و تزاخم‌ها فائق آمد و یادمون هم نمیره که علت‌العلل واقعی در این میدان الله است.

نشریه حسنا: همسرتون کمک می‌کنند در مسئولیت‌های مشترکتون؟

یک قوانین فیزیکی هست که زمان، توان جسمی و روحی افراد محدوده‌ی مشخصی داره و طبیعتاً همزمان شدن مادری، خانه داری و تکالیف دانشجویی در قالب همین قانونها، سختی‌های خودشو داره.

البته همسران نقش مهمی دارند. با کم کردن توقعات، همکاری و...

همسر بنده غیر از این‌ها، باور و حمایت جدی نسبت به اشتغال من دارند و برای بچه‌ها وقت و انرژی خوبی می‌ذارن که مهمترین دغدغه من رو پوشش می‌داد.

نشریه حسنا: بوده زمانی که بگید ای کاش مرد بودم؟

هرگز! هیچ وقت از چیزی که هستم ذره‌ای ناراحت نبوده‌ام.

نشریه حسنا: وقتی مجرد بودید چه دغدغه و رویاهایی داشتید؟ رفتار پدرتون با شما به عنوان دختر چطور بود؟

روایه‌های من خیلی شخصی‌تر از آن هستند که بتوانم در موردش صحبت کنم اما همین قدر بگویم که در شعر و نوشته‌هایم تخلص «بیگانه» را انتخاب کرده بودم.

مرحوم پدرم با اینکه هیچ تحصیلات رسمی نداشتند، بسیار علاقمند به کتاب بودند و زمان زیادی از روز را به خواندن کتاب دعا و قرآن می‌گذراند. ایشان خیلی با محبت و خوش رفتار بودند و اهمیت زیادی به احساسات و خواسته‌های ما می‌دادند. هنوز چند نامه را که در دوران خوابگاه سبزوار برایم نوشته و فرستاده بودند، دارم.

نشریه حسنا: چه پیشنهادی برای دانشجویان به ویژه دانشجویان بانو دارید؟

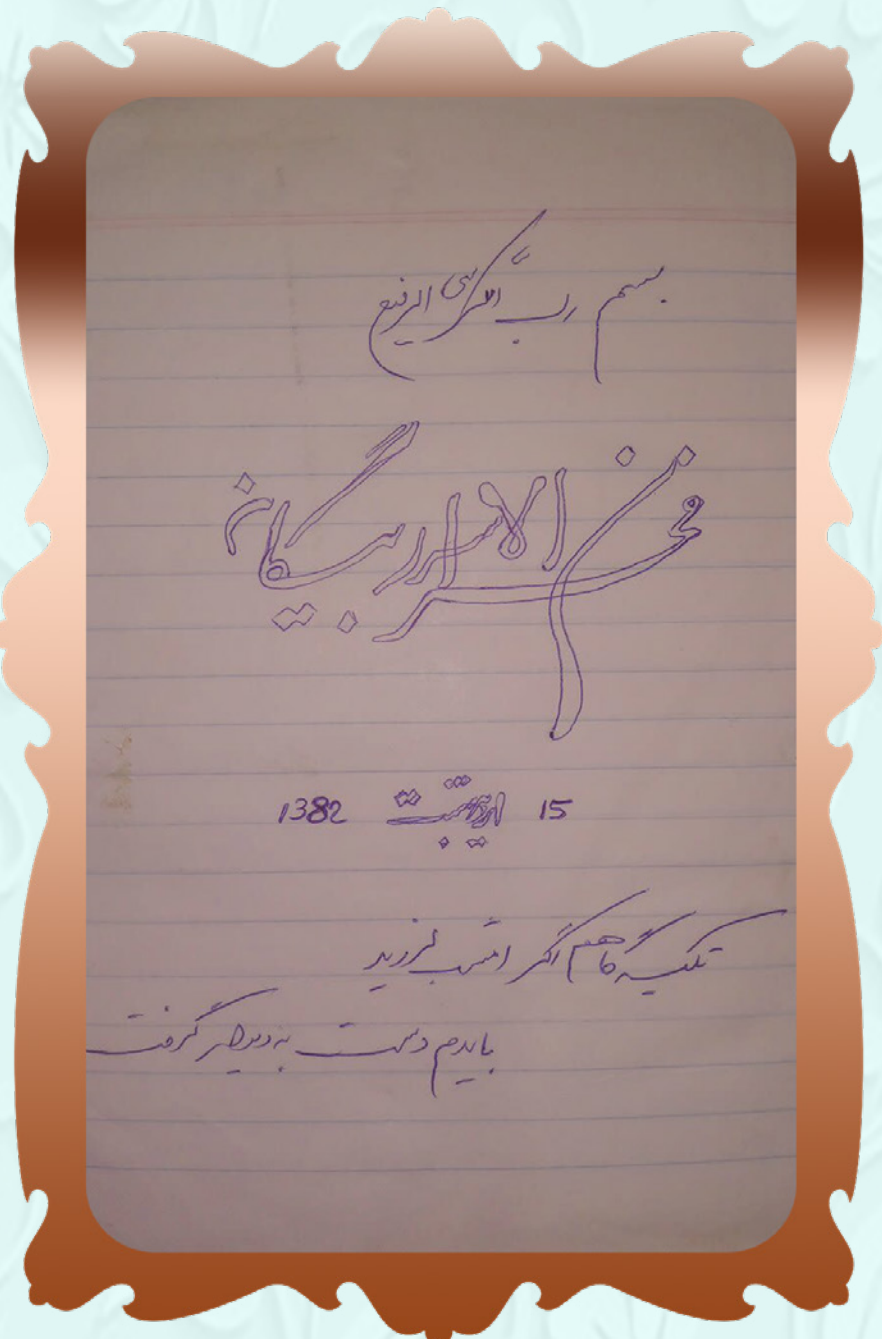
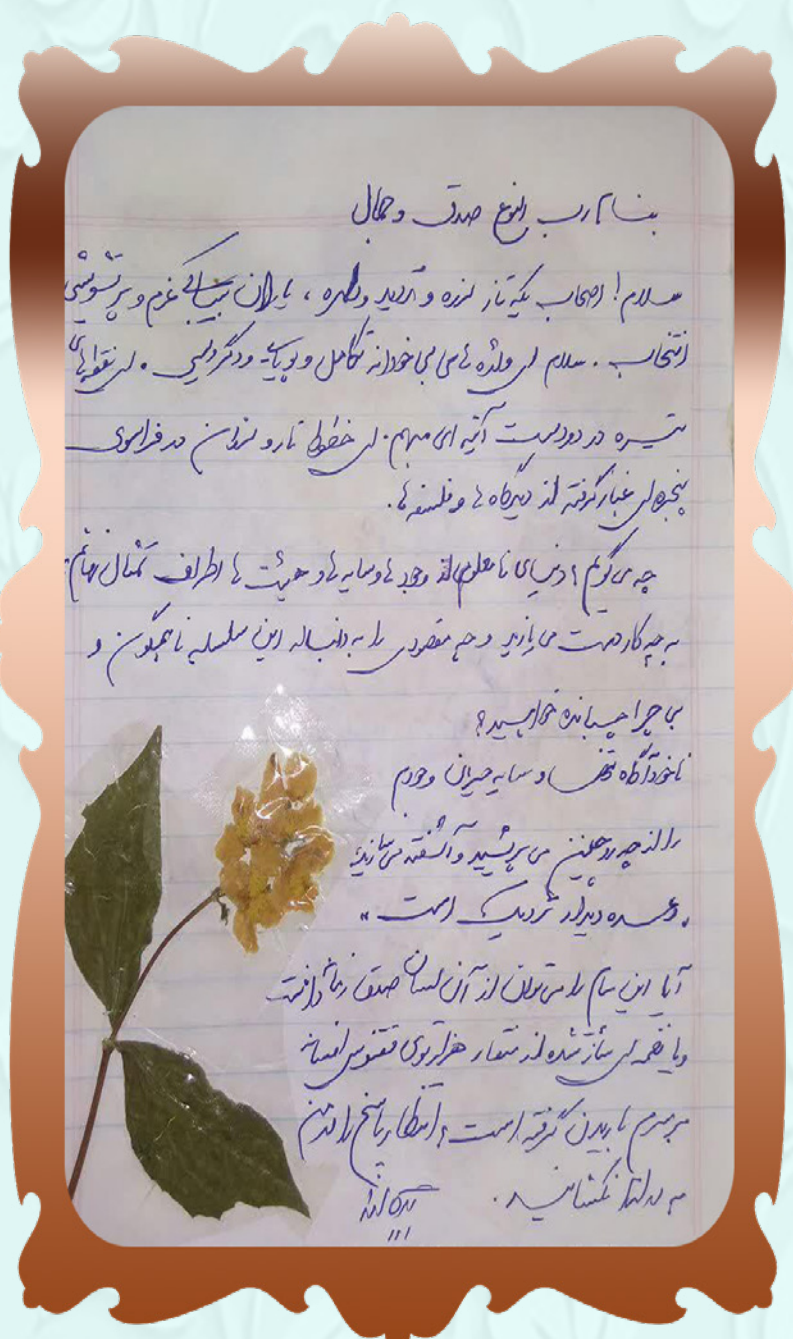
دانشجو اگر عاشق یاد گرفتن و رشد باشد راه خودش را به درستی پیدا و طی می‌کند. دانشجویان خانم اول به تشکیل خانواده و دوم به مادر شدن و سوم به اداره عاشقانه خانواده اهتمام داشته باشند. اما می‌یونن اگر فکر کنند خوب درس خواندن مانعی برای این رسالت‌های مهم محسوب می‌شود. (😊)

نشریه حسنا: در پایان اگر توصیه‌ای به نشریه حسنا دارید و لطفاً یک دعای خیر ...

نشریه حسنا گام باارزش و پربرکتی است ان‌شالله فقط می‌توانم توصیه کنم مطالعه وسیع و نیت خالص را با هم جمع کنید و هیچ وقت تعصبات جنسیتی خودتان و ملاحظات پسند جامعه شما را از خط اصیل حقیقت دور نکنند.

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (غافر: ۸)

مصاحبه کننده: گلناز صابری

نیمه گم‌شده نفقه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِحَمْدِهِ، وَجَعَلَنَا مِنْ أَهْلِهِ لِنَكُونَ لِإِحْسَانِهِ مِنَ الشَّاكِرِينَ، وَلِيَجْزِيَنَا عَلَى ذَلِكَ جَزَاءَ الْمُحْسِنِينَ. «ستایش مخصوص خدایی است که ما را به ستایش خودش هدایت کرد، و ما را اهل حمد خودش قرار داد، تا برای احسان و نیکیش از سپاسگزاران باشیم، و ما را بر آن سپاسگزاری پاداش نیکوکاران دهد. (دعای ۴۴ صحیفه سجادیه)

خداوند را بسیار شاکریم که به ما توفیقی مضاعف داد و شماره دوم نشریه زن و خانواده حسنا منتشر شد. بی‌شک یکی از وظایف اصلی مردان تأمین مایحتاج ضروری زندگی برای همسر و فرزندان است که در اسلام از آن به عنوان نفقه یاد می‌شود. نگاه به نفقه نگاهی است در جهت تکریم زن و زحمات و محبت‌های او؛ نه برای محدود کردن آزادی‌های الهیش. با توجه به ریشه کلمه «نفقه» در زبان عربی که به خرج کردن برای پرکردن یک رخنه و خلاء مربوط است،^۱ بُعد معنوی نفقه (اخلاقی) و نیازمندی یک زن به محبت همسرش برای پر کردن رخنه و خلاءها را نباید نادیده گرفت. زمانی نفقه برای زنان ملموس می‌شود و حس استقلال طلبی مالی پیدا نمی‌کنند که همراه با مهر و محبت کلامی و نگاهی و درک کردن آنان باشد. در اسلام به دلیل اینکه نفقه مادی کمی است و قابل اندازه‌گیری، واجب و قانون شده است؛ اما نفقه معنوی چون کیفی است و غیر قابل اندازه‌گیری و شاخص معینی برای تعیین مقدار آن وجود ندارد و با توجه به افراد مختلف، متفاوت است، به عنوان واجب شرعی و قانون قرار نگرفته است؛ اما تأکید فراوان شده است.

اگر برای همسر خود بهترین امکانات را فراهم کردید و خلاءهای مادی او مرتفع شد، اما خلاء مهر کلامی و دیداری او را برطرف نکردید، منتظر طلاق عاطفی و عواقب بدتر از آن نیز باشید. پیش‌گویی نیست؛ پیش‌بینی است. پس بیشتر از قبل خودتان را خرج همسفرتان کنید. به شرط حیات و توفیق الهی منتظر پیشنهاد و نظرهای شما برای این شماره و همکاری در شماره‌های بعدی این نشریه هستیم. با ما در ارتباط باشید.

۱. برای توضیحات بیشتر به جلسه اول کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» مراجعه کنید.

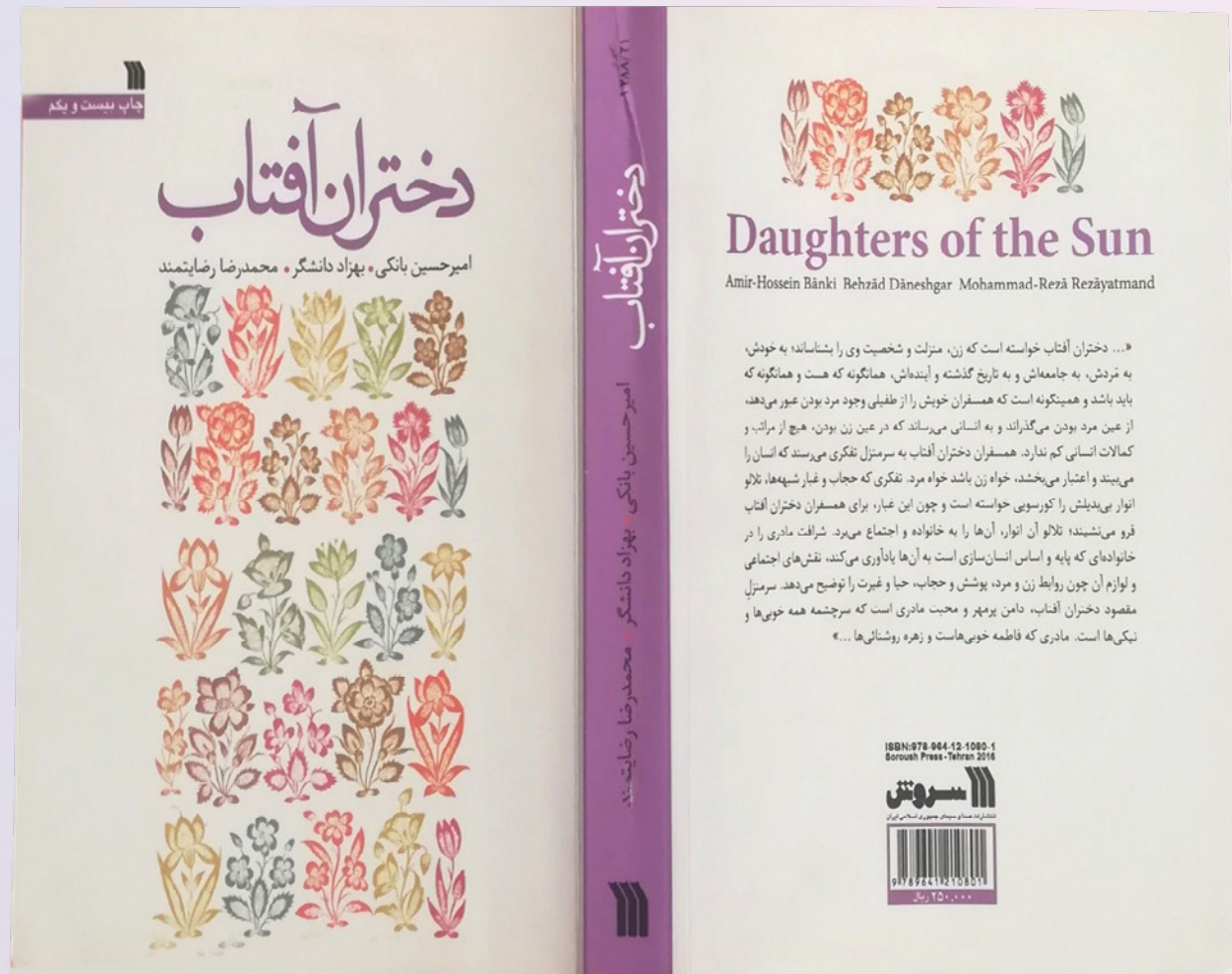

سجاد صاحب‌الزمانی

مدیرمسئول نشریه زن و خانواده حسنا

ایعار و نوروزتان مبارک

بر روی صفحه بنزید.

«چند قدم دیگر رفتم و دوباره برگشتم به سمت فاطمه.

- فاطمه جان!

سرش را بالا آورد اما این بار نگاهش غریبه بود!

- التماس دعا، فاطمه جان!

- محتاجیم به دعا!

دیگر معطل نکردم و خودم را به کفشداری رساندم. میان دو نیروی متضاد گیر کرده بودم. یکی

مرا به درون می کشید و دیگری به بیرون هل می داد. نگاهی به برگه‌ی زیارت عاشورا کردم. سعی

کردم بفهمم فاطمه کجا را می خواند. احساس کردم که حتی صدایش را هم می توانم بشنوم.

- اللهم اجعلنی فی مقامی هذا ممن تناله منک صلوات و رحمت و مغفره.

کفش‌ها را گرفتم. کفش‌های خودم را گذاشتم روی زمین تا پایم کنم. دوباره صدای فاطمه آمد.

صاف و شفاف!

- اللهم اجعل محیای محیا محمد و آل محمد و مماتى ممات محمد و آل محمد.

رویم را برگرداندم به سمت صدا. صدای مهیبِ شدیدی زمین و زمان را به هم ریخت. یا فاطمه‌ی

زهرا! احساس کردم چیزی جلوی صورتم منفجر شد. موجی از گرما از روی سر و صورتم گذشت.

چشم‌هایم سوخت و گوش‌هایم تیر کشید. بی اختیار فریاد زدم: یا فاطمه‌ی زهرا! تازه بعد از

آن بود که فهمیدم صدای انفجار از توی حرم بوده است... به یاد خواب دیشب افتادم. آتش!

فاطمه!...»